

Het is niet eerlijk om met de kennis van nu te oordelen over een situatie in het verleden, betoogt psycholoog Gerda Bos. Als je nu naar eer en geweten je best doet, is dat goed genoeg.

JE DEED WAT JE KON MET DE KENNIS DIE JE TOEN HAD

Het zal zo'n dertig jaar geleden zijn dat ik iemand, laten we hem Erik noemen, liet weten geen vertrouwen meer te hebben in zijn functioneren. HR regelde de gang naar de kantonrechter en we gingen ieder ons weegs. Natuurlijk was Erik boos. Met de kennis van nu is er heel wat aan te merken op de manier waarop ik het toen heb aangepakt. Ik heb Erik geen kans gegeven zich te verbeteren nadat ik mijn waarnemingen met hem had gedeeld. Ik ben niet met Erik het gesprek aangegaan over waarom hij dingen aanpakte zoals hij ze aanpakte. Ik was toen geen goede manager voor Erik!

Met de kennis van nu zou ik het absoluut anders doen. Maar ja... ik had die kennis toen nog niet. En bij HR was er toen blijkbaar ook sprake van een ander personeelsbeleid dan nu 'normaal' is. Dus ondanks al mijn goede intenties had ik het toen gewoon niet anders kunnen doen. Ik had er de kennis, ervaring en omgeving niet voor. En de normen omtrent personeelsbeleid zijn in de loop van de jaren veranderd. Ik deed wat ik kon met de kennis die ik op dat moment had.

Tijdens ons leven nemen we ongelooflijk veel besluiten. Door al die besluiten leren we wat werkt en wat niet. Onze kennis en inzicht groeien. Ondertussen ontwikkelt ook de maatschappij zich en veranderen de normen en waarden. Dus oordelend terugkijken naar een situatie in

het verleden door de bril van vandaag is niet fair. En toch doen we dat regelmatig. Naar onszelf en naar anderen. We kijken terug op onze besluiten en vinden dat we iets stom hebben gedaan. Of we nemen onszelf of een ander kwalijk dat we iets hadden moeten meewegen in een besluit, terwijl die kennis vooraf helemaal niet bekend was. Denk maar eens aan de opvoeding van je kinderen. Zou je ook niet willen dat je dingen soms anders had aangepakt? Of in je werk? Of met de studie die je koos? Tegelijkertijd weten we diep van binnen dat we keuzes naar eer en geweten hebben gemaakt en dat we hebben geprobeerd de dingen zo goed mogelijk te doen – en nog steeds doen.

HET GAAT OM DE INTENTIE

Als je terugkijkt naar je eigen gedrag of dat van anderen, is het belangrijk om de intentie achter gedrag te onderzoeken. Vaak is deze prima. Als je feedback geeft aan een collega, hoop je dat jullie samenwerking verbetert of dat de ander nieuwe dingen leert. Als je je kind vasthoudt bij een drukke straat, is je intentie om te beschermen. Maar het kan natuurlijk zijn dat je kind zich in zijn vrijheid beperkt voelt.

Als je nee zegt tegen een vraag van je leidinggevende, omdat je anders je andere afspraken niet kunt nakomen, is je intentie prima. Dat betekent niet dat de ander er blij

van wordt. Dus een goede intentie betekent nog niet dat iedereen gelukkig wordt van het effect.

JE KUNT NOOIT ALLES GOED DOEN

Elke keuze, elke handeling heeft consequenties. Je kunt aan de voorkant nooit alles overzien en je kunt het niet iedereen naar de zin maken. Dus als je naar eer en geweten je best doet, is dat het maximale wat je van jezelf en

anderen kunt verwachten. Dus stop met alles perfect willen doen. Stop met het veroordelen van jezelf of anderen. Stop met schuldgevoel en schaamte. Het is onmogelijk om alles goed te doen.

Doe gewoon je best, dat is meer dan genoeg. In deze wereld is het onmogelijk om alles onder controle te hebben. Vertrouw er maar op dat elk besluit je wel weer ergens brengt vanwaar je verder kunt. Bied zo nodig je excuses aan, erken dat je begrijpt dat de ander last heeft gehad van je keuze en ga door. Van al je ervaringen leer je, dus ook van je missers en je fouten.

En denk eraan: je deed wat je kon met de kennis die je op dat moment ter beschikking had. En dat was alles wat mogelijk was. Dus glimlach vriendelijk over jezelf of de ander en gebruik gewoon elk voortschrijdend inzicht in je leven om een wijzer en vaardiger mens te worden.

En voor wie van checklists houdt: met deze GROEI-punten kijk je terug om ergens van te leren.

- Geef schaamte en schuldgevoel geen kans.
- Realiseer je wat je intentie was.
- Onderzoek wat je kennis vooraf was en wat beïnvloedende omstandigheden waren.
- Erken de gevoelens van anderen die 'last' hadden van jouw keuzes.
- Identificeer wat je volgende keer anders wilt doen.

Je kunt niet alles overzien, je kunt het niet iedereen naar de zin maken